

Vesilahden kunnan lausunto Rakennesuunnitelma 2040+ päivityksen luonnokseen

Miten kokonaisuus tukee kaupunkiseudun kilpailukykyä ja elinvoimaa?

Vesilahden kunta yhtyy näkemykseen, että kasvun painopiste on pääosin pidettävä rakennesuunnitelmaan merkityissä keskuksissa ja tehokkaan joukkoliikenteen vyöhykkeellä. Kuitenkaan kylien ja haja-asutusalueiden kehittämistä ei ole syytä unohtaa: Vesilahden sisällä Narvan ja Koskenkylän alueet tulee sisällyttää rakennesuunnitelmassa taajaman elinvoimaa tukevan vyöhykkeen merkinnän alle, sillä ne ovat luonnollisia yhdyskuntarakenteen kehittymissuuntia. Kunnan eri alueilla tulee lisäksi voida kehittää maankäyttöä laadukkaasti, alueiden vahvuudet ja mahdollisuudet huomioiden. Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen kohdistuisi Vesilahdella palvelukeskuksen alueen kehittämiseen mm. yleiskaavassa osoitettujen alueiden käyttöönotolla, olevan aluerakenteen tiivistämisellä sekä vireillä olevan Vesilahdentien eteläisen osayleiskaavan mahdollistamien ratkaisujen toteuttamisella. Sujuva ja tehokas joukkoliikenne sekä liityntäkohdat joukkoliikenteeseen ovat kunnalle olennaisia keskusten palveluiden kehittämisen ja saavutettavuuden suhteen.

Seudun kasvun vaatimien investointien osalta on hyvä jatkaa työtä, jossa Pirkanmaan kuntien erilaiset vahvuudet tunnistetaan ja näitä alueita kehitetään ennakoiden tulevaisuuden toimintaympäristöjen tarpeet, kuten osin on rakennesuunnitelman päivityksessä ilmi tuotukin. Kunta yhtyy näkemykseen, että tulevaisuudessa kuntien on syytä huolehtia laadukkaasti asuinympäristöjen viihtyisyydestä. Eri toimintoja, kuten virkistys, vapaa-ajan palvelut ja vesiyhteysliikenne on kuntien välillä pyrittävä saattamaan yhteen. Tavoitteiden saavuttamista auttaisivat yhteinen palvelutasomääritelmä, ao. seutuohjelmat sekä yhteinen tietovaranto, jolloin erilaisia hankkeita voitaisiin kehittää, parantaa ja rahoittaa yhdessä. Kuntien tulisi aloittaa yhteinen kaavoitus rakennesuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi niillä alueilla, joilla taajama-alueet alkavat ilmiselvästi kasvaa kiinni toisiinsa.

Miten kokonaisuus tukee kolmea kestävyttä, taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys?

Hajautettu energiantuotanto ja –tarve tulisi selvittää seudun suunnittelua varten, ja energiantuotanto varauksineen ja kehityssuunnitelmineen olisi syytä esittää liitekartoissa. Nämä ovat merkittäviä vetovoima- ja markkinointitekijöitä seudulla. Selvitysten ja visualisoinnin avulla voidaan suunnitella, miten tarpeeseen vastataan, millä tuotantotavoilla tämä tehdään ja minne ne sijoitetaan. Koska aineiston rooli on tukea kaupunkiseudun kilpailukykyä ja elinvoimaa, on syytä muodostaa aineistosta eri kieliversioita, jolloin sitä voidaan hyödyntää seudun kv-markkinoinnissa.

Myös maakunnallisessa suunnittelussa tulisi kyetä huomioimaan nämä tarpeet ja kyetä uudistamaan mm. heikkotuottoisia metsä- ja peltoalueita sekä joutomaita tuotannon alustoina. Huomioiko rakennesuunnitelma tai kuntien kaavoitus Pirkanmaan Liiton energiastrategian? Miten vaihemaakuntakaavan tavoitteet otetaan rakennesuunnitelmassa huomioon?

Seudun keskusten välisten kestävästi liikkumisen parantamiseen tähtäävien hankkeiden ja investointien rahoitus tulisi turvata. Lisäksi kunta kannattaa älyliikenteen kokeiluja alueellaan, jotta myös seudun reuna-alueiden ekologista ja viisasta liikennejärjestelmää voitaisiin kehittää. Tämä liittyy myös olennaisesti rakennesuunnitelmassa esiteltyyn sosiaaliseen kestävyteen mm. tukemalla saavutettavuutta ja liikkumisen helppoutta.

Pohdintaa herättävät rakennesuunnitelman Siniyhteys- ja Rantojen kehittäminen seudulliseen virkistyskäyttöön -merkintöjen vaikutukset kunnan kaavoitukseen. Onko merkinnöillä vaikutusta esimerkiksi uusien venevalkama-alueiden tai rantojen viher- ja suojelualueiden tarpeeseen? Lisäksi tulisi selvittää, miten merkittävien sini- ja viheryhteyksien hyödyntämiseen ja suunnitelmien hyväksyttävyyteen vaikuttavat

mm. maanomistussuhteet, tai kuntien sisäinen ja niiden välinen kaavoitustilanne tai sen puute. Kohdassa mainitut teemat ovat arvostettavia, mutta vaativat silti vielä selvityksiä siitä, mitä nämä merkinnät käytännössä tarkoittavat, mitä toimintoja niihin kuuluu ja ketkä ovat sidosryhmät näiden konkretisoituessa.

Vesilahden kunta tunnistaa, että vaihemaakuntakaavassakin mainittuja elonkirjon teemoja tukemalla voidaan mahdollistaa Vesilahden vahvuuksien kehittäminen palveluissa, jotka liittyvät hyvinvointia edistävään elinympäristöön, liikunnallisuuden edistämiseen, luonto-orientaation mahdollistamaan mielen hyvinvointiin sekä arjen turvallisuuteen. Jos seutu panostaa elinvoimaa lisääviin urbaanin virkistyksen ja vapaa-ajan palveluihin, jatkossa seudullisissa toimenpideohjelmissa on hyvä tunnistaa mihin alueisiin panostetaan, millä tavalla se tehdään ja mitkä toimijat näitä palveluita operoivat.

Miten päivityksen painopisteet - vehreys, asuinalueiden eriytymisen ehkäisy, kestävä liikkuminen ja elinkeinojen kehittyminen – vaikuttavat seudun tulevaisuuteen?

Olennaista on se, miten painopisteet muotoutuvat hallittaviksi projekteiksi. Seudun tulisi keskittyä seuraavaksi laatimaan kuntien yhteisiäkin selkeitä toimeenpano-ohjelmia ja valvoa niiden vaikutuksia.

Miten Rakennesuunnitelman 2040+ toimeenpanoa tulisi priorisoida?

Kunta arvostaa sitä, että elinkeinoalueita kehitettäisiin rajattomiksi kokonaisuuksiksi. Kehitys olisi myös hyvä selkeästi projektoida ja jaksottaa tuleville vuosille. Tämä selkeyttäisi mm. sitä, mitkä ovat alueelle sijoittuvien toimijoiden tarpeet tulevaisuudessa, miten niihin vastataan ja mitkä ovat esimerkiksi näiden sijoittumisalustojen kehittämiseen liittyvien kokonaisinvestointien tarpeet seudulla.

Seudullinen maanhankintastrategia tulisi ulottaa tarpeeksi pitkälle tulevaisuuteen ja selvittää, tunnistaako voimassa oleva maakuntakaava kaikkia tulevia tarpeita. Kuntien tulee tehdä yhteistä kannattavuuslaskentaa siitä, minkä toimintojen kehittyminen on seudulle olennaisinta, miten rahoitus turvataan ja mitkä sidosryhmät ovat toiminnoissa mukana.

Miten Rakennesuunnitelma 2040+ huomioidaan kuntanne/organisaationne toiminnassa/suunnittelussa?

Seudun ja sen kuntien kehityksessä tulisi jatkossa yhä tarkemmin integroida keskenään mm. rakennesuunnitelma, maakuntakaava, Business Tampereen kehittämistiedot ja Pirhan palveluverkon kehityseriaatteet. Tämä sekä tavoitteita esittävien merkintöjen konkretisointi tukisivat seudun kehittämistavoitteiden ymmärrettävyyttä kunnan kehitystyössä ja asukkaiden osallistumisessa siihen.

Mikäli em. asiat saadaan jatkotoimenpiteiden myötä konkretisoitua, on rakennesuunnitelma hyödyllinen kunnan kehittämisen tuki.